

OBRAZLOŽITEV:**I. UVOD****1. Pravna podlaga**

Predpis se izda na podlagi prvega odstavka 21. člena Uredbe o zavarovanih prosto živečih živalskih vrstah (Uradni list RS, št. 46/04, 109/04, 84/05, 115/07, 32/08 – odl. US, 96/08, 36/09, 102/11, 15/14 in 64/16). Izdaja ga minister za okolje in prostor.

2. Rok za izdajo predpisa, ki ga je določil zakon

Zakon ni določil roka za izdajo predpisa.

3. Splošna obrazložitev

Uredba o zavarovanih prosto živečih živalskih vrstah (Uradni list RS, št. 46/04, 109/04, 84/05, 115/07, 32/08 – odl. US, 96/08, 36/09, 102/11, 15/14 in 64/16) omogoča ministrstvu uvedbo začasnih prepovedi in omejitev dejavnosti, posegov in ravnanj, ki:

- ogrožajo obstoj živalske vrste iz priloge 1 oziroma 2 te uredbe v obstoječem območju razširjenosti in obstoječi številčnosti, zlasti na območjih ali lokacijah, kjer se živali te vrste razmnožujejo, vzrejajo mladiče, hibernirajo ali se združujejo v večjem številu na selitvi ali prezimovanju,
- neposredno ogrožajo življenje živali ali strukture v takem obsegu, da se slabša stanje živalske vrste ali
- neposredno slabšajo stanje habitatov živalske vrste, pri čemer se upošteva redkost habitata in ogroženost živalske vrste.

Čas trajanja začasne prepovedi ali omejitve dejavnosti, posega ali ravnanja iz prvega odstavka tega člena ne sme biti daljši kot eno leto.

V Sloveniji je primorska podust zavarovana z Uredbo o zavarovanih prosto živečih živalskih vrstah (Uradni list RS, št. 46/04, 109/04, 84/05, 115/07, 96/08, 36/09, 102/11, 15/14 in 64/16). Navedena je v prilogi 1, v poglavju A, kjer so določene domorodne živalske vrste, za katere je določen varstveni režim za varstvo živali in populacij. Vrsta je navedena tudi v prilogi 2, v poglavju A, kjer so določene in označene domorodne živalske vrste, za katere so določeni ukrepi varstva habitatov in smernice za ohranitev ugodnega stanja njihovih habitatov. Pravilnik o uvrstitvi ogroženih rastlinskih in živalskih vrst v rdeči seznam (Uradni list RS, št. 82/02, 42/10) primorsko podust opredeljuje kot izumrlo vrsto (Ex). Na osnovi recentnih podatkov (terenske raziskave od 2013 do 2017) se ocenjuje, da je ohranitveni status primorske podusti v Sloveniji - skrajno ogrožena vrsta. Na podlagi Pravilnika o uvrstitvi ogroženih rastlinskih in živalskih vrst v rdeči seznam bi primorsko podust trenutno lahko uvrstili v kategorijo prizadeta vrsta (E), saj obstanek na območju Republike Slovenije ni verjeten, če bodo dejavniki ogrožanja delovali še naprej; številčnost vrste se je zmanjšala na kritično stopnjo oziroma njena številčnost zelo hitro upada v večjem delu areala.

Spodnje porečje reke Idrije, kamor spadata vodotoka Reka in Kožbanjšček je kljub intenzivnim raziskavam na vodotokih, edino recentno potrjeno nahajališče primorske podusti v Sloveniji in v celotnem porečju reke Soče, kar kaže na to, da so v porečju Idrije edinstvene ekološke razmere, ki so omogočile preživetje še pred nekaj desetletji širše razširjeni vrsti. Populacija primorske podusti v porečju Idrije je izjemno pomembna z vidika ohranjanja pestrosti genskega materiala.

Obstoj primorske podusti v njenem trenutno še edinem znanem nahajališču v Sloveniji oz. v celotnem porečju Soče ogrožajo prisotnost donavske podusti, neustrezno izvedeni posegi na vodotokih, raba

vode, onesnaževanje s komunalnimi odpadki in vpliv intenzivne kmetijske pridelave v pasu ob vodotoku.

Slabšanje ugodnega stanja in ogrožanje primorske podusti zaradi konkurence tujerodnih vrst, spreminjanje struktur habitata (vodni tolmeni, prodišča, drevesna zarast) z neustreznimi posegi na vodotokih in odvzemi vode se lahko preprečili z uvedbo začasne prepovedi, omejitve dejavnosti, posegov ali ravnanj na območju Kožbanjščka in Reke na podlagi 21. člena Uredbe o zavarovanih prosto živečih živalskih vrstah (*Uradni list RS*, št. 46/04, 109/04, 84/05, 115/07, 32/08 – odl. US, 96/08, 36/09, 102/11, 15/14 in 64/16).

Pravilnik o začasnih prepovedih in omejitvi ravnanj v vodotokih, ki so habitat primorske podusti v Goriških brdih je namenjen opredelitvi območja ključnega za razširjenosti primorske podusti, kjer se uvaja začasne prepovedi ter omejitve ter določiti prepovedi in omejitev za dejavnosti, posege in ravnanja, ki ogrožajo obstoj primorske podusti v Goriških brdih.

Veljavnost pravilnika je opredeljena za eno leto.

Na območju Slovenije od leta 2017 poteka projekt Life za ohranitev primorske podusti (Life for Lasca), ki se zaključi leta 2021. V okviru projekta se bo pridobilo dodatne podatke o biologiji vrste in njenih zahtevah ter o ključnih habitatih in njihovih lastnostih, potrebnih za obstoj te vrste. Pripravi se bo tudi akcijski načrt za njeno ohranitev, ki bo vključen v načrte s področja ribiškega upravljanja. Na podlagi znanstvenih ugotovitev in v okviru priprav za izdelavo akcijskega načrta se bo izdelalo nadaljnje ukrepe za ohranitev primorske podusti v Goriških brdih.

II. VSEBINA OBRAZLOŽITEV PREDLAGANIH REŠITEV

Obrazložitev k 1. členu:

Opredeljeni so vodotoki in območje ključno za razširjenosti primorske podusti, kjer se uvaja začasne prepovedi ter omejitve. Območje in vodotoki so shematsko prikazani na karti v prilogi 1.

Obrazložitev k 2. členu:

Določa prepovedi in omejitve za dejavnosti, posege in ravnanja, ki bi poslabšali stanje populacije primorske podusti in njenih habitatov. Dopusčena je možnost odstopanja od teh prepovedi v izjemnih primerih za izvedbo ukrepov ukrepi vzdrževanja vodnih in priobalnih zemljišč ter varstva pred škodljivim delovanjem voda.

Obrazložitev k 3. členu:

Zaradi prepovedi retroaktivnega poseganja prehodna določba zagotavlja ohranitev pridobljenih pravic po obstoječih, veljavnih vodnih dovoljenjih.

Obrazložitev k 4. členu:

Določen je začetek veljavnosti in trajanje pravilnika.

Na podlagi prvega odstavka 21. člena Uredbe o zavarovanih prosto živečih živalskih vrstah (Uradni list RS, št. 46/04, 109/04, 84/05, 115/07, 32/08 – odl. US, 96/08, 36/09, 102/11, 15/14 in 64/16) izdaja minister za okolje in prostor

P R A V I L N I K
o začasnih prepovedih in omejitvi ravnanj v vodotokih, ki so habitat primorske podusti v
Goriških brdih

1. člen

(1) Ta pravilnik določa začasne prepovedi ter omejitve ravnanj v vodotoku Reka in vodotoku Kožbanjšček ter na njunih pritokih v Goriških brdih, ker ogrožajo obstoj zavarovane vrste primorska podust (*Protochondrostoma genei*).

(2) Območje začasnih prepovedi ter omejitev ravnanj na vodotoku Reke sega od sotočja Imenjščka in Vedrijanščka do državne meje, na vodotoku Kožbanjšček pa od sotočja z Belskim potokom do sotočja z Reko ter vključuje tudi vodotoke, ki se stekajo v vodotoku Reko in Kožbanjšček ter zgornji tok Kožbanjščka.

(3) Shematsko je potek vodotokov Reka in Kožbanjšček in območje njunih pritokov prikazan na publikacijski karti v prilogi 1, ki je sestavni del tega pravilnika.

2. člen

(1) Na vodotoku Reke in Kožbanjščka je prepovedano:

- odstranjevanje lesnih panjev in pragov iz struge,
- odstranjevanje zarasti (vključno z izvajanjem košnje) na brežini struge,
- odstranjevanje lesnate obrežne zarasti v širini 5 metrov od struge,
- izvajanje posegov, ki bi imeli za posledico uničenje tolmunov in razgibane struge,
- postavljanje pregrad v vodotok,
- odstranjevanje naplavin iz struge,

- odzemanje vode iz vodotokov,
- odlavljanje rib, razen intervencijsko ob strokovnem nadzoru Zavoda za ribištvo Slovenije in
- brodenje po vodi.

(2) Na območju pritokov Reke in Kožbanjščka ter zgornjega toka Kožbanjščka, je prepovedano:

- odzemanje vode iz vodotokov,
- vsako ravnanje, ki ima za posledico nasipanje ali nalaganje zemljine v vodotok in spiranje zemljine dolvodno,
- odstranjevanje lesnate obrežne zarasti v širini 3 metrov od struge in
- odstranjevanje naplavin iz struge.

(3) Na celotnem območju začasnih prepovedi ter omejitve ravnanj se v okviru javne službe ne glede na prepovedi iz tega pravilnika lahko izjemoma izvedejo ukrepi vzdrževanja vodnih in priobalnih zemljišč ter ukrepi varstva pred škodljivim delovanjem voda, vendar le na podlagi predhodnega dogovora z Zavodom Republike Slovenije za naravo in Zavodom za ribištvo Slovenije.

PREHODNA IN KONČNA DOLOČBA

3. člen

(veljavna vodna dovoljenja)

Določbe tega pravilnika ne vplivajo na vodna dovoljenja za posebno rabo vode, veljavna na dan uveljavitve tega pravilnika.

4. člen

(začetek veljavnosti in trajanje veljavnosti)

Ta pravilnik začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije in velja eno leto.

Št. 007-177/2019

Ljubljana, dne

EVA 2019-2550-0017

Simon Zajc l.r.
Minister
za okolje in prostor

Priloga 1: Potek vodotokov Reka in Kožbanjšček in območje njunih pritokov v Goriških brdih

Priloga 1: Potek vodotokov Reka in Kožbanjšček in območje njihovih pritokov v Goriških brdih

